

Stockholm-Hässelby i februari 2019

Verksamhetsidé ”Lövsta flyg- & friluftsbäck”

Stockholms Flygsportförbund och några av dess medlemsföreningar vill förädla en befintlig idrotts- och friluftsmiljö vid Lövsta i Hässelby. I detta dokument beskrivs vår vision.

I Lövsta längst ut i Stockholms stads nordvästra hörn låg länge stadens stora sopförbränningsstation. Den anlades redan i slutet av 1800-talet, och det gick en järnvägslinje till stationen. Man kan fortfarande följa delar av banvallen från stambanan vid Spånga. Söföbränningen är historia sedan länge, en stor återvinningscentral ligger nu på platsen. ”Soptippen”, dvs. deponihögarna med förbränningsaska och det som dumpades i Mälaren innan man började bränna soporna finns kvar. De har under 1900-talet fyllt en vik och utgör nu en markyta med gräsklädda kullar vid Mälarens strand. En strandskoning bidrar till att hålla marken stabil.

Deponihögarna utgör en del av friluftsområdet längs Mälarens strand. Människor promenerar, rider, cyklar, åker pulka. Under några år har platsen också använts av skärm- och hängflygarna i Stockholm. Deponihögarna utgör en av mycket få användbara västsluttningar i regionen, sedan Johannelundstoppet bebyggdes med bostäder och därmed förstördes som flygbäck. Johannelund hade då i många år haft en roll som "nationellt flygcentrum" där många av landets skärm- och hängflygpiloter gjort sina första flyg. Vid ett möte mellan stadens skärmflygklubbar och Stockholms Idrottsförvaltning och dess politiska ledning 2003 (? – kolla år) lovade dåvarande idrottsborgarrådet Py Börjesson att staden skulle försöka hitta en ersättning för Johannelund.

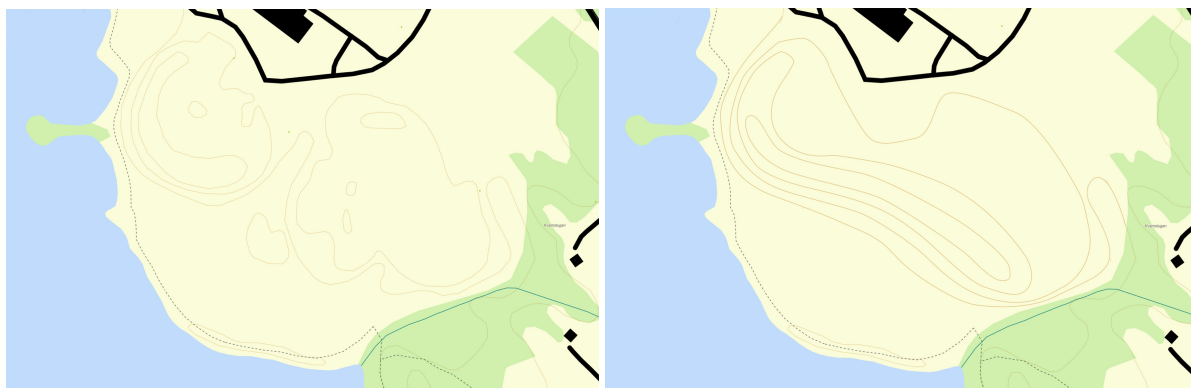
Lövsta är i nuläget inte någon verklig "flygbäck" – till det räcker dess topografi inte riktigt till. Men det är en fin och populär plats för markhantering och små flygskutt. Det är en mycket nybörjarvänlig plats, vars främsta kvalitet är läget vid stranden där vind i riktningar från syd till väst kan blåsa ostörd mot in mot grässluttningarna.

Vi har en konkret plan för hur området skulle kunna förädlas och med enkla medel bli en fantastisk idrottsplats för skärm-, häng och modellflyg. Vad som behöver göras är att kullarnas topografi byggs på med tillförda massor. Resultatet blir en vacker gräsklädd avlång kulle som fångar upp vinden från Mälaren och skapar lyft för flygning. När vinden kommer från sydväst kommer en 350 meter bred sluttning att skapa en ”luftkudde” på vilken man kan hålla sig i luften. Det blir en perfekt plats för såväl utbildning och nybörjarflygning, som avancerad lek och träning för eliten.

Nedan visas befintliga höjdkurvor till vänster, och tänkbart nya höjdkurvor till höger. Det rör sig inte om några jättemängder massor som tillförs, utan bara så mycket att det förbinder de två befintliga högarna med en smal "limpa" med en högsta höjd på några meter mer än idag. Det viktiga är att få en jämnhögt slutning med enhetlig lutning längs en linje ungefär vinkelrätt mot sjön. Förändringen inkräktar inte på annat friluftsliv, utan gör tvärtom miljön bara mer intressant.

Nu:

Sedan:

Det finns planer på att bygga ett nytt kraftverk på marken där återvinningscentralen idag ligger, och på mark norr därom. Exploateringen kommer inte att beröra de ytor som är aktuella för idrottsplatsen. Däremot kommer kraftverket att ta i anspråk både en populär bana för radiostyrda bilar och en småbåtshamn. Man skulle kunna hävda att det uppstår en möjlighet att kompensera idrotten.

Vår vision är ett regionalt center för skärmflyg, hängflyg och modellflyg, för både bredd och elit, som är igång året runt. Det ska kunna användas av vanliga medlemmar/utövare, för grundutbildning av nybörjare i alla åldrar, för prova på-dagar och sociala event där till exempel barn och ungdomar från skolor i närområdet får prova på en sport som annars kan kännas svårtillgänglig, och av våra landslagsaktiva när de tränar för uppdrag utomlands. Sydväst är en vanlig vind i området, och det gör att anläggningen kan få ett högt utnyttjande.

För att ge perspektiv vad skärm- och hängflyg tidigare genomfört i länet kan nämnas Granholmstoppen på Järvafältet, en backe som byggdes om med stöd av Idrottslyftet. Även där handlade det om att förändra backens topografi, att ändra dess lutning och jämna till terrasseringsar. Resultatet blev en trevlig idrottsmiljö som används inte bara av skärm-, häng- och modellflygare, utan av allmänheten som pulka-, löp- och cykelbacke, eller bara som utflyktsmål. I perioder har boskap betat på den nya backens sluttningar. Utöver medlen från Idrottslyftet bidrog medlemmarna i främst Fenix Skärmflygklubb med tusentals ideella arbetstimmar för att färdigställa ytorna på Granholmstoppen. Granholmstoppen är vänd mot nord, och Lövsta skulle därmed ge ett bra komplement i en vindriktning som varit "knepig" sedan Johannelundstoppen bebyggdes, och där Stockholms stad hittills inte kunnat finna någon ersättning för den fördärvade Johannelundstoppen.

Med ett förädlad idrottsplats för skärm-, häng- och modellflyg i Lövsta skulle möjligheterna öka att kunna rikta verksamhet mot ungdomar, något vi haft svårt för med anläggningssituationen i Stockholms län. Vi för samtal med Järfälla kommun om att permanenta flygsportens närvaro på det nedlagda sportflygfältet (tidigare flygflottiljen F8) i Barkarby-Hägerstalund) som nu blivit naturreservat. Det ökar ytterligare möjligheten att ta hand om de ungdomar och andra intresserade som vill prova på de motorlösa flygsporterna.

Vi ser väldigt mycket fram emot att samverka med Stockholms stad och Stockholmsidrotten för att bidra till en attraktiv och framgångsrik idrottsmiljö i Lövsta. Vi är medvetna om att markförhållandena i Lövstadeponin kräver hänsynstaganden, och förordar därför en geoteknisk utredning för att avgöra hur bärig den befintliga marken är med avseende på att tillföra massor. Det borde finnas material både historiskt och i den utredning som Sweco gjort inför planeringen av kraftvärmeverket. Av den utredningen kunde man dra slutsatsen att marken inte var lämplig att gräva i, och att den därmed heller inte lämpade sig för uppförandet av en hamnanläggning med tunga konstruktioner för transportband.

Av den anledningen flyttades hamnanläggningen till ett läge norrut. Men att tillföra en sträng av massor av lämplig kvalitet borde inte vara en omöjlighet.

Stockholms Flygsportförbund

Kontakt: Björn Hårdstedt, bjorn.hardstedt@flygsport.se, tfn 070-668 27 20

Nedan: Bilder från skärmflygning och friluftsliv i Lövsta hösten 2018.

